

(สำเนา)

เลขรับ ๓๓/๒๕๖๓ วันที่ ๒๕ มิ.ย. ๒๕๖๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อให้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณามารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วันมูหะมัดนอร์ มะทา ผู้เสนอ
(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) กมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) ชูการ์โน มะทา ผู้เสนอ
(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ) (นายชูการ์โน มะทา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพรรคประชาชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) กุเฮง ยาวอหะซัน ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สมมติ เบ็ญจลักษณ์ ผู้เสนอ
(นายกุเฮง ยาวอหะซัน) (นายสมมติ เบ็ญจลักษณ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพรรคประชาชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) นิคม บุญวิเศษ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) เพชรวรรณ วัฒนพงศศิริกุล ผู้เสนอ
(นายนิคม บุญวิเศษ) (นายเพชรวรรณ วัฒนพงศศิริกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังปวงชนไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อชาติ

(ลงชื่อ) อับดุลอาयी สาแม็ง ผู้เสนอ (ลงชื่อ) รัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์ ผู้เสนอ
(นายอับดุลอาयी สาแม็ง) (นายรัฐกิตติ์ ชาติพัฒน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) บัลลังก์ อรรถนพพร ผู้เสนอ (ลงชื่อ) บุญฐิน ประทุมลี ผู้เสนอ
(นายบัลลังก์ อรรถนพพร) (นายบุญฐิน ประทุมลี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
(โปรดพลิก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

เหตุผล

โดยที่การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐ มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับกุมขัง หรือถูกกระทำการใดอันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเกินสมควรแก่เหตุผลที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้น การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้นจะกระทำมิได้ ประกอบกับประเทศไทย ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้เสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากล และสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“ควบคุมตัว” หมายความว่า ความรวมถึง การจับ คุม ชั่ง ลักพา กักตัว คุมขัง กักขัง เรียกตัว หรือเชิญตัวบุคคลไปสอบถามหรือซักถาม หรือกระทำด้วยประการอื่นใดในทำนองเดียวกันอันเป็นการจำกัด เสรีภาพในร่างกาย

“การบังคับบุคคลให้สูญหาย” หมายความว่า การควบคุมตัวหรือการกระทำด้วยประการใด โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับคำสั่ง การสนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจจากเจ้าหน้าที่ ของรัฐ และได้มีการปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าว หรือปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้น หรือ กระทำด้วยประการอื่นใดในทำนองเดียวกัน

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือพนักงาน ส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงาน ของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วย ลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครอง ของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา และให้หมายความรวมถึงสามีภริยา คู่ชีวิต ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน และผู้อยู่ในอุปการะทั้งโดยนิตินัย และพฤตินัยของบุคคลดังกล่าว

“คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการบังคับบุคคลให้สูญหาย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน
- (๒) ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธาน
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายกษัตริย์นาถยา ความ
- (๔) ผู้แทนผู้เสียหายจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย ซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนสองคน
- (๕) ผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มีใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนิน กิจกรรมด้านการปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการควบคุมซึ่งคัดเลือก กันเอง จำนวนสามคน

(๖) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ในด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐานจำนวนหนึ่ง นิติเวชศาสตร์ จำนวนหนึ่งคน และด้านจิตวิทยา จำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) (๕) และ (๖) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง
- (๕) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย
- (๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก รวมทั้งคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แต่ให้รอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท ความผิดฐาน หมิ่นประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือเพราะเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน
- (๙) ไม่เคยถูกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบแล้วเห็นว่าได้กระทำการอัน เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนมาก่อน

มาตรา ๘ คณะกรรมการตามมาตรา ๖ (๔) (๕) และ (๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) (๕) และ (๖) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗
- (๔) คณะกรรมการมีมติสองในสามให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่ สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๐ เมื่อตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๖ (๔) (๕) และ (๖) วางลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการก็ได้ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ยังอยู่ในตำแหน่ง

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง หรือโดยอ้อม ในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานหรือกรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่าคณะกรรมการผู้นั้นสมควรอยู่ในที่ประชุม และมีมติในเรื่องนั้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดในการประชุม

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมานการกระทำที่โหดร้ายมนุษยธรรมหรือที่ร้ายกาจต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหายและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการป้องกันการทรมานการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ร้ายกาจต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหายในหน่วยงานของตน

(๓) กำหนดนโยบาย และมาตรการฟื้นฟูและเยียวยาผู้เสียหายด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้เสียหายอย่างครอบคลุม ซึ่งหมายรวมถึงการทำให้กลับสู่สภาพเดิม การชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เพียงพอ การบำบัดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการช่วยเหลือและเยียวยาผู้เสียหายทั้งทางการเงินและทางจิตใจ ตลอดจนรวมถึงการฟื้นฟูระยะยาวทางการแพทย์ให้กับผู้เสียหาย โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๕) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการปกปิดการควบคุมตัวบุคคล

(๖) ติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ร้ายกาจต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหาย สนับสนุนช่วยเหลือผู้เสียหาย ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำทางกฎหมาย ด้านทนายความ ด้านการตรวจทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ทางคดี ด้านการติดตามความคืบหน้าของคดี ด้านการฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ และป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

(๗) ติดตามดูแล อำนาจการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการสืบสวนสอบสวนที่รวดเร็วและเป็นธรรม ขอให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม รวมถึงมีอำนาจร้องขอให้มีการยุติการทรมานตามนัยพระราชบัญญัตินี้และร้องขอให้มีการปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๘) ขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ตรวจสอบหน่วยงานหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า รวมถึงให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ติดตามตรวจสอบการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหายได้เองแม้ไม่มีผู้ร้องเรียน และสามารถรับเรื่องร้องเรียนที่ไม่ระบุชื่อผู้ร้องได้

(๑๑) รวบรวมข้อมูลสถิติคดี และจัดทำรายงานสถานการณ์และรายงานผลการดำเนินการประจำปีเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการบังคับบุคคลให้สูญหาย พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๑๒) แต่งตั้งที่ปรึกษา อนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๓) วางระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๑๔) วางระเบียบอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

มาตรา ๑๓ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการสนับสนุน และอำนาจความสะดวกในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

(๒) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคณะกรรมการ

(๓) เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องที่เกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหาย

(๔) ประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้กรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๒

การป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหายจะกระทำมิได้

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายมีสิทธิร้องทุกข์ ร้องเรียน และเข้าถึงความเป็นธรรมโดยได้รับความคุ้มครอง และการสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐ ผู้เสียหายมีสิทธิ ได้รับการชดเชย และเยียวยาความเสียหายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการป้องกันมิให้เกิดการละเมิดซ้ำ

ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดหากกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย ขอบที่จะเสนอ คำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติหรือเพิกถอนการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่งทันที ทั้งนี้ศาลอาจกำหนดวิธีการตามสมควรเพื่อคุ้มครอง ชดเชย และเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๖ รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของบุคคลทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

รัฐมีหน้าที่กำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว เพื่อป้องกัน และปราบปรามการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับ บุคคลให้สูญหาย

ในกรณีที่ปรากฏข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือ และคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหาย ซึ่งหมายรวมถึง การชดเชยและเยียวยาความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ การติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียน เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และมีมาตรการป้องกันมิให้เกิดการละเมิดซ้ำ

ส่วนที่ ๒

การปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

มาตรา ๑๗ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดต่อผู้อื่นอันเป็นการกระทำในลักษณะ การทรมานตามกฎหมายนี้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน

มาตรา ๑๘ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการด้วยประการใดต่อผู้อื่นอันเป็นการกระทำ ในลักษณะการบังคับบุคคลให้สูญหายตามกฎหมายนี้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหาย

มาตรา ๑๙ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการด้วยประการใดต่อผู้อื่นอันเป็นการกระทำ ในลักษณะโหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

มาตรา ๒๐ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ เป็นการกระทำ แก่บุคคลอายุ ไม่เกินสิบแปดปี หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ ผู้พิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือผู้ซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ เพราะอายุหรือความป่วยเจ็บ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๒๑ ผู้ใดไม่ได้เป็นเจ้าของที่ของรัฐ กระทำการยุยง ส่งเสริม รู้เห็นเป็นใจ ให้ความยินยอม ในลักษณะเป็นผู้สมคบ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการ ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการอื่นใดในทำนองเดียวกันเพื่อให้เกิดความผิดตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๒๒ ผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสมตามอำนาจของตน เพื่อป้องกันหรือยุติการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการ หรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่ง ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ และมีอำนาจควบคุมดูแล การกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับควบคุมตัวบุคคล

ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องรับผิดชอบ หากพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ทราบหรือควรจะทราบ หรือมิได้ละเลยเพิกเฉยต่อการกระทำความผิดของผู้ที่อยู่ใต้อำนาจบังคับบัญชาของตน

มาตรา ๒๓ ถ้าผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ช่วยให้มีการค้นพบผู้ถูกบังคับให้สูญหาย โดยผู้นั้นมิได้รับอันตรายสาหัสหรือตกอยู่ในภาวะอันใกล้จะเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือให้ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดี ให้ลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๒๔ ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำทราม ความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหายตามพระราชบัญญัตินี้ นอกกรณานาจจักร ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ การกระทำความผิดฐานกระทำทราม ความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหายตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือ ระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา

มาตรา ๒๖ สถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใด ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งตัวบุคคลใดออกไป นอกกรณานาจจักร หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการส่งบุคคลดังกล่าวออกไปจะส่งผลให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใน ความเสี่ยงจากการถูกรังแกถูกรังแกหรือการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือ ถูกบังคับให้สูญหาย

ส่วนที่ ๓

การป้องกันการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

มาตรา ๒๘ ในการควบคุมตัวบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตัวบุคคล ต้องจัดให้มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๙ และให้ผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิและได้รับแจ้งสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้ผู้ถูกควบคุมตัว และญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจทราบถึงวัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว คำสั่งและเหตุแห่งการออกคำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และข้อมูลหรือรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้อำนาจควบคุมตัว

(๒) แจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจทราบถึงข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเคลื่อนย้ายและสถานที่ปลายทางที่รับตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ควบคุมตัว

(๓) แจ้งให้ญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพร่างกายหรือจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว และรายละเอียดเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและสถานพยาบาลที่รับตัวในทันที กรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ

(๔) ได้รับการเยี่ยมและติดต่อกับญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจตามสมควร

(๕) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นนายความที่ตนเลือกเป็นการเฉพาะตัว และมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

(๖) มีนายความเข้าร่วมการสอบปากคำ การสอบถามหรือซักถามโดยก่อนเริ่มการสอบปากคำ การสอบถามหรือซักถามทุกครั้ง ต้องมีการระบุตัวตนของผู้ที่เข้าร่วมทุกคนและมีการบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

(๗) ได้รับการตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลโดยเร็วโดยแพทย์ เมื่อบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย

(๘) กรณีผู้ถูกควบคุมตัวเป็นชาวต่างชาติ ต้องได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่กงสุลและล่าม

(๙) ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ ผู้เสียหายมีสิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการตายหรือบาดเจ็บของผู้ถูกควบคุมตัว

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกควบคุมตัวทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง และมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ถูกควบคุมตัวเข้าถึงสิทธิดังกล่าว

มาตรา ๒๙ ในการควบคุมตัวบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตัวบุคคลต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ นามสกุล รูปถ่าย ตำหนิรูปพรรณ รวมทั้งข้อมูลอื่นที่ใช้ระบุตัวบุคคล และสภาพร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัว

(๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าว จะต้องมีการระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัว และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายสถานที่ควบคุมตัวนั้น

(๓) คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้มีการควบคุมตัว

(๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัว ผู้รับผิดชอบในการปล่อยตัว และญาติหรือบุคคลที่มาจับตัว หรือพยานในการปล่อยตัว

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายของบุคคลผู้ถูกควบคุมตัว ทั้งก่อนควบคุมตัวและก่อนการปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายจะต้องระบุถึงข้อมูลสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ

(๗) ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดต่อญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจ และทนายความ (หากมี)

(๘) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อรับประกันสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๘

(๙) ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย

ในการปล่อยตัวตาม(๕) ก่อนปล่อยตัวให้ผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตัวตามวรรคหนึ่งแจ้งญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจให้ทราบถึงการปล่อยตัวและให้บันทึกไว้ด้วยว่ามีผู้ใดมารับตัวไป หากไม่สามารถติดต่อญาติได้หรือไม่มีบุคคลใดมารับตัว ให้บันทึกวิธีการติดต่อญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจไว้ และให้ผู้รับผิดชอบในการปล่อยตัวจัดหาพยานในการปล่อยตัว พร้อมทั้งบันทึกชื่อ ที่อยู่ของพยานนั้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการปล่อยตัว

มาตรา ๓๐ ญาติหรือบุคคลเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ญาติหรือบุคคลอื่นใด เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีสิทธิร้องขอต่อศาลอาญาแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้

ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง เปิดเผยข้อมูลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ ให้แก่ญาติหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการได้ คำสั่งศาลดังกล่าวให้อุทธรณ์ไปยังศาลชั้นอุทธรณ์และให้คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด

มาตรา ๓๑ คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลจะทำได้เฉพาะกรณีที่ศาลได้เรียกผู้ถูกควบคุมตัวมาสอบถามต่อหน้าศาล และมีหลักประกันว่าผู้ถูกควบคุมตัวจะไม่ถูกทรมาน หรือถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกบังคับให้สูญหาย และการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกควบคุมตัว หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

มาตรา ๓๒ เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องถูกควบคุมตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือปรากฏข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการการบังคับบุคคลให้สูญหาย บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญาหรือศาลยุติธรรมแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเช่นนั้นทันที

(๑) ผู้เสียหาย

(๒) พนักงานอัยการ

(๓) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

(๔) พนักงานฝ่ายปกครอง

(๕) คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

(๖) บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว
ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้
ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

มาตรา ๓๓ เมื่อได้รับคำร้องตามมาตรา ๓๒ หรือเมื่อความปรากฏต่อศาลว่ามีการทรมาน
การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหายให้ศาล
ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยทันที

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการยุติการทรมาน และเยียวยาความเสียหายเบื้องต้น หากศาล
ที่ทำหน้าที่ไต่สวนตามมาตรา ๓๓ เห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำตัวผู้ถูกควบคุมตัว
มาศาลโดยพลัน หากปรากฏว่าการควบคุมตัวเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเกิดการทรมาน การกระทำ
ที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหายในระหว่างการ
ควบคุมตัวศาลอาจมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ปล่อยผู้ถูกควบคุมตัวทันที
- (๒) ให้ยุติการทรมาน หรือการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- (๓) เปลี่ยนสถานที่ควบคุมตัว
- (๔) ให้ผู้เสียหายได้พบญาติ ทนายความ หรือบุคคลอื่นที่ไว้วางใจเป็นการส่วนตัว
- (๕) ให้มีการรักษาพยาบาลรวมทั้งการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ
- (๖) ให้เปิดเผยเอกสารบันทึกหรือข้อมูลอื่นใด
- (๗) เยียวยาเบื้องต้นทางด้านการเงิน
- (๘) กำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการระงับการกระทำหรือเยียวยาเบื้องต้น

กับผู้เสียหาย

ให้คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ
มีอำนาจหน้าที่ยื่นคำร้องให้ศาลกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และการฟื้นฟูเยียวยา
เบื้องต้นแก่ผู้เสียหาย ซึ่งรวมทั้งการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ และการเงิน

คำสั่งศาลตามมาตรา นี้ อาจอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ก็ได้ คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องประสานงาน
อย่างเร่งด่วนเพื่อจัดทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการ
ชั้นสูตรพลิกศพ และต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) เก็บรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลเข้าไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน
และประสานงานกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจพิสูจน์หลักฐานเพื่อเก็บและรวบรวมพยานหลักฐาน
ในที่เกิดเหตุ
- (๒) ติดต่อครอบครัวหรือญาติของผู้ตายเพื่อให้มีส่วนร่วมในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการตาย
- (๓) ประสานงานกับคณะกรรมการหรือสำนักงานเพื่อให้มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ
ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทรมานในระหว่างควบคุมตัว

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ปรากฏต่อศาลว่าพยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัย
ข้อมูลที่เกิดขึ้น หรือได้มาเนื่องจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่เป็นการรับฟังพยานหลักฐาน
เพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ บุคคลซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตในการแจ้งความหรือร้องเรียนต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย ย่อมได้รับความคุ้มครอง ซึ่งรวมทั้งจากการถูกดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง

มาตรา ๓๘ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการบังคับบุคคลให้สูญหายอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา และประพจน์มิชอบ

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแม้การปฏิเสธหรือปกปิดชะตากรรมของผู้ถูกควบคุมตัวได้เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

หมวด ๓ การดำเนินคดี

มาตรา ๓๙ ให้ผู้เสียหายในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๐ ให้การกระทำความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหายตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดต่อเนื่องตลอดเวลาจนกว่าจะเปิดเผยชะตากรรมหรือปล่อยตัวบุคคลที่ถูกควบคุมตัว และมีให้เริ่มนับอายุความจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตายและให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหายหรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย

มาตรา ๔๑ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มีกำหนดอายุความห้าสิบปี

ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่มีอายุความ หากเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำที่มีลักษณะอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ

มาตรา ๔๒ หากการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหายได้กระทำกับผู้เสียหายรายเดียวกัน ในวาระเดียวกัน ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่างกรรมกัน

มาตรา ๔๓ ให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหน่วยงานใดตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหน่วยงานนั้นเข้าร่วมเป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ การสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และบทบัญญัติมาตรา ๒๑/๑ ตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษไม่นำมาใช้บังคับกับความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ เมื่อสรุปสำนวนการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๔๓ ออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งให้อัยการสูงสุด เพื่อชี้ขาดโดยเร็ว

มาตรา ๔๕ ให้หน่วยงานที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รายงานให้ผู้เสียหายทราบถึงผลความคืบหน้าของคดีอย่างต่อเนื่อง และให้คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ติดตามผลความคืบหน้าของคดี และดำเนินการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัย ชดเชยและฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายทางร่างกาย และจิตใจ ให้คำปรึกษาแนะนำด้านกฎหมาย และสนับสนุนช่วยเหลือด้านการดำเนินคดีโดยการมีส่วนร่วมจากผู้เสียหาย

มาตรา ๔๖ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพราะเหตุที่ได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย

ในการนี้ ให้คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และสนับสนุนข้อมูลที่เป็นเพื่อให้ศาลกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และการฟื้นฟูเยียวยาแก่ผู้เสียหาย ซึ่งรวมทั้งการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจแก่ผู้เสียหายด้วย

มาตรา ๔๗ ให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอาญา และนำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้โดยอนุโลม

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๔๙ ผู้ใดกระทำความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๕๐ ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัว
ตามมาตรา ๒๘ หรือจัดการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมตัวตามมาตรา ๒๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขัดขวาง
การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกควบคุมตัว ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย
พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐ มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับกุมขัง หรือถูกกระทำการใด อันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในร่างกายเกินสมควรแก่เหตุที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้นการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้นจะกระทำมิได้ ประกอบกับประเทศไทย ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีและได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับ ให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและ ปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้เสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทใน อนุสัญญาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้ เทียบเท่าสากล และสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. แบ่งออกเป็น ๔ หมวด จำนวน ๕๑ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๒.๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔)

กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคล ให้สูญหายประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายกสภานายความ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนผู้เสียหายซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กร ภาคประชาสังคมซึ่งมีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหาผลกำไรและดำเนินกิจกรรมการด้านการปกป้อง คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการควบคุมตัวซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ในด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐานจำนวนหนึ่งคน นิติเวชศาสตร์จำนวนหนึ่งคน และด้านจิตวิทยาจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ มีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีข้าราชการของกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๑๑) มีหน้าที่ และอำนาจสำคัญ เช่น เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการ เพื่อป้องกัน และปราบปรามการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการบังคับ บุคคลให้สูญหาย และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับ บุคคลให้สูญหาย ในหน่วยงานของตน กำหนดนโยบาย และมาตรการฟื้นฟูและเยียวยาด้านร่างกายและจิตใจ

แก่ผู้เสียหายอย่างครอบคลุม ซึ่งหมายรวมถึงการทำให้กลับสู่สภาพเดิม การชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เพียงพอ การบำบัดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือและเยียวยาผู้เสียหายทั้งทางการเงิน และทางจิตใจ ตลอดจนรวมถึงการฟื้นฟูระยะยาวทางการแพทย์ให้กับผู้เสียหาย โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหาย สนับสนุนช่วยเหลือผู้เสียหาย ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำทางกฎหมาย ด้านทนายความ ด้านการตรวจทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ทางคดี ด้านการติดตามความคืบหน้าของคดี ด้านการฟื้นฟูเยียวยา ความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ รวบรวมข้อมูลสถิติคดี และ จัดทำรายงานสถานการณ์และรายงานผลการดำเนินการประจำปีเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหาย พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐสภา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๒ ถึงร่างมาตรา ๑๔)

๒.๒ การป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย บททั่วไป (ร่างมาตรา ๑๕ ถึงร่างมาตรา ๑๖)

(๑) กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหาย จะกระทำมิได้ (ร่างมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง)

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ผู้เสียหายมีสิทธิร้องทุกข์ ร้องเรียน และเข้าถึงความเป็นธรรมโดยได้รับความคุ้มครอง และการสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งมีสิทธิได้รับการชดเชย และเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการป้องกันมิให้เกิดการละเมิดซ้ำ (ร่างมาตรา ๑๕ วรรคสอง) โดยผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดหากกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย ขอบที่จะเสนอคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลยุติคำสั่งหรือเพิกถอนการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวได้ทันทีอีกด้วย (ร่างมาตรา ๑๕ วรรคสาม)

(๒) กำหนดให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ (ร่างมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง) โดยการกำหนดมาตรการที่มี ประสิทธิภาพและดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๖ วรรคสอง) และในกรณีที่ปรากฏข้อร้องเรียน เกี่ยวกับการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือ และคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหาย ซึ่งหมายความรวมถึง การชดเชยและเยียวยา ความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ การติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาเข้าสู่ กระบวนการยุติธรรม และมีมาตรการป้องกันมิให้เกิดการละเมิดซ้ำด้วย (ร่างมาตรา ๑๖ วรรคสาม)

๒.๓ การปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๑๗ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

(๑) กำหนดความผิดฐานกระทำทรมาน (ร่างมาตรา ๑๗) ฐานบังคับบุคคลให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๑๘) และฐานกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (ร่างมาตรา ๑๙)

(๒) กำหนดบทเพิ่มโทษสำหรับกรณีกระทำความผิดตาม (๑) หากได้กระทำความผิดแก่บุคคล อายุไม่เกินสิบแปดปี หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ ผู้พิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้เพราะอายุหรือ ความป่วยเจ็บ (ร่างมาตรา ๒๐)

(๓) กำหนดความรับผิดชอบสำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกระทำการยุยงส่งเสริมรู้เห็นเป็นใจ ให้ความยินยอม ในลักษณะเป็นผู้สมคบ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการอื่นใดในทำนองเดียวกันเพื่อให้เกิดความผิดตาม (๑) (ร่างมาตรา ๒๑) และกำหนดความรับผิดชอบสำหรับผู้ที่เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดตาม (๑) ซึ่งไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสมตามอำนาจของตน เพื่อป้องกันหรือยุติการกระทำความผิดหรือไม่ดำเนินการ หรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๒)

(๔) กำหนดเหตุผลโทษจากการช่วยให้มีการค้นพบผู้ถูกบังคับให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๒๓)

(๕) กำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้กระทำนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร โดยให้นำมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับใช้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๒๔)

(๖) กำหนดมิให้ถือว่าความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ร่างมาตรา ๒๕) และมีให้นำสถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใดมาอ้างเพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๖)

(๗) กำหนดห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งตัวบุคคลใดออกไปนอกราชอาณาจักร หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การส่งบุคคลดังกล่าวออกไปจะส่งผลให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในความเสี่ยงจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๔ การป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๓๘)

(๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตัวบุคคล ต้องจัดให้มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล รูปถ่าย ตำหนิรูปพรรณ ข้อมูลอื่นที่ใช้ระบุตัวบุคคล สภาพร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัว วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายสถานที่ควบคุมตัว คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัว ผู้รับผิดชอบในการปล่อยตัว ญาติหรือบุคคลที่มารับตัว หรือพยานในการปล่อยตัว ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายของบุคคลผู้ถูกควบคุมตัว ทั้งก่อนและหลังการควบคุมตัว เป็นต้น นอกจากนี้ต้องให้ผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิและได้รับแจ้งสิทธิ เช่น แจ้งให้ผู้ถูกควบคุมตัว ญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกควบคุมตัวไว้วางใจให้ทราบถึงวัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และข้อมูลหรือรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้อำนาจควบคุมตัว ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเคลื่อนย้ายและสถานที่ปลายทางที่รับตัว ให้พบและปรึกษาทนายความ ได้รับการตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลโดยเร็วโดยแพทย์ เมื่อบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่กงสุลและล่ามกรณีเป็นชาวต่างชาติ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๒๘ และร่างมาตรา ๒๙)

(๒) กำหนดบุคคลซึ่งมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญาหรือศาลยุติธรรมแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ทันที เช่น ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พนักงานฝ่ายปกครอง คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๓๐)

(๓) กำหนดให้ศาลดำเนินการไต่สวนทันทีเมื่อปรากฏต่อศาลมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๑) และเพื่อประโยชน์ในการยุติการทรมาน และเยียวยาความเสียหายเบื้องต้น ศาลอาจมีคำสั่ง เช่น ปล่อยผู้ถูกควบคุมตัวทันที ให้ยุติการทรมาน หรือการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้เปลี่ยนสถานที่ควบคุมตัว ให้มีการรักษาพยาบาลรวมทั้งการฟื้นฟูร่างกาย

และจิตใจ (ร่างมาตรา ๓๔) นอกจากนี้ยังกำหนดห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (ร่างมาตรา ๓๖)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องประสานงานอย่างเร่งด่วนเพื่อจัดทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๓๕)

(๕) กำหนดให้บุคคลซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตในการแจ้งความหรือร้องเรียนต่อคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปราม การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย ย่อมได้รับความคุ้มครองซึ่งรวมทั้งจากการถูกดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง (ร่างมาตรา ๓๗)

(๖) กำหนดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการบังคับบุคคลให้สูญหายอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ แม้การปฏิเสธหรือปกปิดชะตากรรมของผู้ควบคุมตัวได้เกิดขึ้นก่อน พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๓๘)

๒.๕ การดำเนินคดี (ร่างมาตรา ๓๙ ถึงร่างมาตรา ๔๗)

(๑) กำหนดให้ผู้เสียหายในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๓๙)

(๒) ให้การกระทำความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหายตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดต่อเนื่องตลอดเวลาจนกว่าจะเปิดเผยชะตากรรมหรือปล่อยตัวบุคคลที่ถูกควบคุมตัว และมีให้เริ่มนับอายุความจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหายหรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย (ร่างมาตรา ๔๐)

(๓) กำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มีกำหนดอายุความห้าสิบปี (ร่างมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง) และไม่มีอายุความหากเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำที่มีลักษณะอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ (ร่างมาตรา ๔๑ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการบังคับบุคคลให้สูญหายซึ่งได้กระทำกับผู้เสียหายรายเดียวกัน ในวาระเดียวกัน เป็นการกระทำความผิดต่างกรรมกัน (ร่างมาตรา ๔๒)

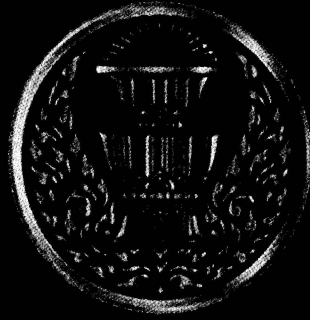
(๕) กำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวน (ร่างมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง) ทั้งให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ การสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๓ วรรคสอง)

(๖) กำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอาญา และนำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๗)

๒.๖ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๔๘ ถึงร่างมาตรา ๕๑)

(๑) กำหนดโทษสำหรับความผิดฐานกระทำทรมาน (ร่างมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง) ฐานกระทำทรมานเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส (ร่างมาตรา ๔๘ วรรคสอง) ฐานกระทำทรมานเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย (ร่างมาตรา ๔๘ วรรคสาม) ฐานบังคับบุคคลให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง) ฐานบังคับบุคคลให้สูญหายเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส (ร่างมาตรา ๔๙ วรรคสอง) ฐานบังคับบุคคลให้สูญหายเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย (ร่างมาตรา ๔๙ วรรคสาม) และฐานกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (ร่างมาตรา ๕๐)

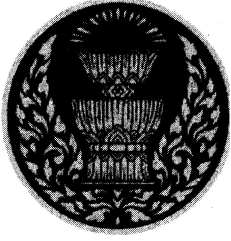
(๒) กำหนดโทษสำหรับความผิดฐานเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัวและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมตัว (ร่างมาตรา ๕๑)

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ.
นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

๒.๒ เหตุผล

โดยที่การทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการบังคับบุคคลให้สูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับกุมขัง หรือถูกกระทำการใดอันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเกินสมควรแก่เหตุผลที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้น การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้นจะกระทำมิได้ ประกอบกับประเทศไทย ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานหรือการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้เสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากล และสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีการกำหนดฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยา ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

หน่วยงานของรัฐ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๒. กรมสอบสวนคดีพิเศษ และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
๓. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๔. กรมการปกครอง
๕. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
๖. ข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย
๗. ปลัดกระทรวงกลาโหม
๘. ข้าราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม
๙. ศาลอาญา
๑๐. ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
๑๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๑๒. สภานายความ และนายกสภานายความ
๑๓. สำนักงานอัยการสูงสุด
๑๔. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ภาคเอกชน

๑. องค์กรภาคประชาสังคมด้านการปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการควบคุมตัว
๒. ประชาชน

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. ควรกำหนดบทนิยามของ “การทรมาน” “การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” “การบังคับบุคคลให้สูญหาย” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “ผู้เสียหาย” หรือไม่ (ร่างมาตรา ๔)
๒. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและบังคับบุคคลให้สูญหายหรือไม่ (ร่างมาตรา ๖)
๓. ควรกำหนดหน้าที่และอำนาจให้คณะกรรมการหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๒)
๔. ควรกำหนดให้มีความผิดฐานกระทำการ โดยระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท หากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และหากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๗ และ ๔๘)
๕. ควรกำหนดให้มีความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหาย โดยระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท หากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และหากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๘ และ ๔๙)
๖. กำหนดให้มีความผิดฐานกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๙ และ ๕๐)
๗. ควรกำหนดบทเพิ่มโทษและบทลดโทษหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๐ และ ๒๓)

๘. ควรกำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกระทำการยุยง ส่งเสริม รู้เห็นเป็นใจ ให้ความยินยอม ในลักษณะเป็นผู้สมคบ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการตามคำสั่ง ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการอื่นใดในทำนองเดียวกันเพื่อให้เกิดความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้นหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๑)

๙. ควรกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสมตามอำนาจของตน เพื่อป้องกัน หรือยุติการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการ หรือสั่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีอาญา ตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๒)

๑๐. ควรกำหนดให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นความผิดทางการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา และมีให้อำนาจสถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใด เพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๕ และ ๒๖)

๑๑. ควรกำหนดห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งตัวบุคคลใดออกไปนอกราชอาณาจักร หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะส่งผลให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในความเสี่ยงจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๗)

๑๒. ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ควบคุมตัวบุคคลต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ถูกควบคุมตัวและได้รับแจ้งสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงกำหนดบทระวางโทษหากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ดำเนินการดังกล่าวหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๙, ๓๐ และ ๕๑)

๑๓. ควรกำหนดให้บุคคลมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ และศาลอาจมีคำสั่งเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๒, ๓๓ และ ๓๔)

๑๔. ควรกำหนดห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๖)

๑๕. ควรกำหนดให้มีการคุ้มครองบุคคลผู้ซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตในการแจ้งความหรือร้องเรียนหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๗)

๑๖. ควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการบังคับ บุคคลให้สูญหายอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคล นั้นถึงแก่ความตาย และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี ทุจริตและประพฤตินิยมชอบ โดยให้ใช้บังคับแม้การปฏิเสธหรือปกปิดชะตากรรมของผู้ถูกควบคุมตัวได้เกิดขึ้นก่อน พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๘)

๑๗. ควรกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มีกำหนดอายุความห้าสิบปี และไม่มีอายุความ หากเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำที่มีลักษณะอย่างกว้างขวางและเป็นระบบหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๙ และ ๔๐)

๑๘. ควรกำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวน คดีพิเศษ และให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนหรือไม่ (ร่างมาตรา ๔๓)

๑๙. ควรกำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดี ของศาลอาญา และนำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบมาบังคับใช้ โดยอนุโลมหรือไม่ (ร่างมาตรา ๔๗)

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา จำนวน ๒๑ วัน นับจากวันขึ้นเว็บไซต์ ถึงวันปิดการรับฟังความคิดเห็น

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

The screenshot shows the official website of the Thai Parliament. The main banner features the Thai Parliament logo and the text "การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ" (Public Hearing on the Draft of the 77th Amendment to the Constitution). Below the banner, there are navigation links: "หน้าแรก" (Home), "ร่างพร-ราชบัญญัติ" (Draft Bills), "รายงานผลการรับฟัง" (Hearing Results Report), "เกี่ยวกับเรา" (About Us), and "ติดต่อเรา" (Contact Us). The central content area displays the title of the hearing, the date range from August 25, 2020, to September 15, 2020, and a search bar.

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. กรมสอบสวนคดีพิเศษ และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
๒. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๓. กรมการปกครอง และอธิบดีกรมการปกครอง
๔. ปลัดกระทรวงกลาโหม
๕. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๖. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๗. สำนักงานอัยการสูงสุด และอัยการสูงสุด
๘. สภานายความ และนายกสภานายความ

๕ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

จำนวน ๐ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็น

จำนวน ๕ ราย ได้แก่

๑. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒. กรมการปกครอง และอธิบดีกรมการปกครอง
๓. ปลัดกระทรวงกลาโหม
๔. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๕. สำนักงานอัยการสูงสุด และอัยการสูงสุด

๕.๒ ผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ควรกำหนดบทนิยามของ “การทรมาน” “การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” “การบังคับบุคคลให้สูญหาย” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “ผู้เสียหาย” หรือไม่ (ร่างมาตรา ๔)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- การกำหนดนิยามสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฯ</p>	<p>- อาจมีปัญหาในการตีความ</p> <p>- ไม่เห็นด้วยกับนิยามคำว่า “การทรมาน”</p>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรบัญญัติบทนิยามให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี

- "การทรมาน" เป็นหัวใจสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ควรจะกำหนดนิยามไว้โดยชัดเจนเช่นเดียวกับการกำหนดนิยามในประมวลกฎหมายอาญา จึงไม่ควรใช้คำว่า "เช่น" หากกรณีเป็นการกระทำอันก่อให้เกิดความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่กายหรือจิตใจ ย่อมถือว่าเป็นการทรมานทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเพื่อการใดก็ตาม ประกอบกับยังมีได้ให้ความหมายว่าความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงต้องมีลักษณะอย่างไร เพียงใดจึงจะเข้าองค์ประกอบของ "การทรมาน"

๒. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและบังคับบุคคลให้สูญหายหรือไม่ (ร่างมาตรา ๖)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- การกำหนดให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหายสำหรับเจ้าหน้าที่ทหารได้

- การกำหนดให้มีคณะกรรมการ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจให้มีคุณภาพสูงสุด หรือเสนอความเห็นหรือเป็นการกำหนดมาตรการใด ๆ หรือเพื่อการประสานแผนหรือนโยบายและเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบกลั่นกรองเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรเสนอให้เพิ่ม อัยการสูงสุด เข้าเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย เนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดถือว่าเป็นหนึ่งในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ และเกี่ยวข้องโดยตรงในการทำสำนวนยื่นฟ้อง และดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งปวงในชั้นศาล ในฐานความผิดที่บัญญัติไว้ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ การมีผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดเข้าไปเป็นหนึ่งในคณะกรรมการฯ ย่อมเป็นประโยชน์

๓. ควรกำหนดหน้าที่และอำนาจให้คณะกรรมการหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๒)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- เป็นการกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการมีความครอบคลุมทั้งในด้านนโยบายและกระบวนการยุติธรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ใน (๙) กำหนดให้มี "การตรวจเยี่ยมหน่วยงานหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า" ซึ่งอาจขัดต่อข้อกำหนดเพื่อความปลอดภัยของบางหน่วยงานที่ไม่สามารถให้เข้าเยี่ยมโดยทันทีและโดยลำพังได้

- ควรกำหนดให้ชัดเจนถึงองค์ประชุมในการประชุมคณะกรรมการ

๔. ควรกำหนดให้มีความผิดฐานกระทำทรมาน โดยระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท หากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และหากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๗ และ ๔๘)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- เป็นการกำหนดโทษที่สอดคล้องกับสัดส่วนของการกระทำความผิด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

๕. ควรกำหนดให้มีความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหาย โดยระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท หากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และหากเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๘ และ ๔๙)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- เป็นการกำหนดโทษที่สอดคล้องกับสัดส่วนของการกระทำความผิด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

๖. กำหนดให้มีความผิดฐานกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๙ และ ๕๐)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- เป็นการกำหนดโทษที่สอดคล้องกับสัดส่วนของการกระทำความผิด</p>	<p>- นิยามยังไม่มีความชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลต่อการกำหนดโทษ</p>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ประเด็น "การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" นั้น เคยมีการหยิบยกขึ้นอภิปรายในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับกระทรวงยุติธรรม) โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นว่ากฎหมายอาญาที่มีบทลงโทษต่อบุคคล ควรกำหนดให้ชัดเจน ปราศจากความคลุมเครือ (nullum crimen sine lege certa) เพื่อลดการใช้ดุลพินิจหรือการตีความตามอำเภอใจ นอกจากนี้ ในทางระหว่างประเทศยังไม่มีข้อกำหนดคำนิยามที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระทำลักษณะนี้ เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน และแต่ละประเทศตีความการกระทำดังกล่าวแตกต่างกัน

๗. ควรกำหนดบทเพิ่มโทษและบทลดโทษหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๐ และ ๒๓)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- การกำหนดนิยามสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฯ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ในกรณีที่บุคคลกระทำการเพียงสมคบหรือสนับสนุนแต่ไม่ถึงขั้นเป็นตัวการร่วมตามประมวลกฎหมายอาญา การกำหนดโทษให้ผู้สมคบหรือผู้สนับสนุนรับโทษในระดับเดียวกับตัวการร่วมต้องพิจารณาด้วยว่าจะขัดต่อหลักการลงโทษตามสัดส่วนและหลักความยุติธรรมหรือไม่

๘. ควรกำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งกระทำการยุง ส่งเสริม รู้เห็นเป็นใจให้ความยินยอมในลักษณะเป็นผู้สมคบ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกระทำการตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกระทำการอื่นใดในทำนองเดียวกันเพื่อให้เกิดความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้นหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๑)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- พฤติการณ์ในการกระทำมีความรุนแรง และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของการลงมือกระทำความผิด จึงควรให้ได้รับโทษหนักขึ้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้บังคับบัญชาที่จะต้องรับโทษดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ความเป็นธรรมกับผู้บังคับบัญชาตามสายงานซึ่งไม่มีส่วนรับรู้เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าว

๙. ควรกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสมตามอำนาจของตนเพื่อป้องกันหรือยุติการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการ หรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๒)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- เป็นการบังคับใช้กฎหมาย และป้องปรามการกระทำความผิดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแม้ผู้บังคับบัญชาไม่ใช่บุคคลที่ลงมือกระทำความผิด แต่พฤติการณ์เข้าข่ายปล่อยปละละเลย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

๑๐. ควรกำหนดให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นความผิดทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา และมีให้อำนาจสถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใด เพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๕ และ ๒๖)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- พฤติการณ์ในการกระทำความผิดมีความรุนแรง และเพื่อป้องกันข้ออ้างใด ๆ ที่จะไม่ถูกบังคับหรือถูกดำเนินคดีใด ๆ ในรัฐที่ตนเองได้กระทำความผิดเพื่อหลีกเลี่ยงอำนาจศาล</p> <p>- สอดคล้องกับหลักการห้ามผลักดันกลับ (Principle of Non-Refoulement) ตามบทบัญญัติ มาตรา ๓ (๑) แห่งอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน การประติบัติ</p>	<p>- สถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใดก็ไม่สามารถนำมาใช้อำนาจในการที่จะทำให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายได้อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนด</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
หรือลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. ๑๙๘๔ (Convention Against Torture and Other Cruel , Inhuman or Degrading Treatment or Punishment : CAT) ที่บัญญัติว่า “ ไม่มีรัฐภาคีใดจะขับไล่ ส่งกลับ (ผลักดันกลับ) หรือส่งมอบตัวบุคคลไปยังรัฐอื่น ซึ่งมีมูลเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าเขาอาจตกอยู่ในอันตรายจากการฆาตกรรม” ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีในอนุสัญญานี้เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามพันธกรณีและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

๑๑. ควรกำหนดห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งตัวบุคคลได้ออกไปนอกราชอาณาจักร หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๗)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- มีความสอดคล้องกับสิทธิและเสรีภาพที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ภายใต้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญามีฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการกำหนดเอาไว้แล้ว ดังนั้นการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะอีกจะเป็นการซ้ำซ้อนหรือไม่

๑๒. ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ควบคุมตัวบุคคลต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวและได้รับแจ้งสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงกำหนดบทร่างโทษหากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการดังกล่าวหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๙, ๓๐ และ ๕๑)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล - เป็นการกำหนดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	- ในนิยาม "การควบคุมตัว" มีความหมายรวมถึงการเชิญตัวไปสอบถาม หรือซักถามซึ่งอาจจะเกิดจากความยินยอมของผู้ถูกเชิญตัวก็ได้ ซึ่งถ้าเป็นในกรณีดังกล่าวผู้ถูกเชิญตัวน่าจะเป็นเพียงผู้ให้ถ้อยคำ หรือเป็นพยานเท่านั้น ดังนั้นจึงควรกำหนดนิยามคำว่า ควบคุมตัว มิให้รวมถึงกรณีการเชิญตัวบุคคลโดยผู้ยื่นยินยอม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรกำหนดไว้ให้ชัดแจ้งถึงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ถึงหลักการในการจัดการแทนผู้เสียหายเอาไว้แล้ว การกำหนดเอาไว้อีกในพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องพิจารณาด้วยว่าพระราชบัญญัติ

ฉบับนี้มีเจตนารมณ์ในการกำหนดนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” ให้กว้างหรือแคบกว่าหลักในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๓. ควรกำหนดให้บุคคลมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และศาลอาจมีคำสั่งเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๒, ๓๓ และ ๓๔)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล - เป็นการกำหนดให้ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พนักงานฝ่ายปกครอง คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งยุติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และวิธีพิจารณาความอาญาของศาลที่กำหนดให้ศาลไต่สวนฝ่ายเดียวโดยทันที 	<ul style="list-style-type: none"> - ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามิบทบัญญัติที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มิบทบัญญัติที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบอยู่แล้ว จึงควรเสนอแนะให้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าหากไม่มีการกำหนดหลักการดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้ จะส่งผลให้ขัดต่อหลักการของอนุสัญญาฯ หรือไม่

๑๔. ควรกำหนดห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๖)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล - เป็นการสนับสนุนให้ผู้รู้ข้อมูลการกระทำความผิดกล้าแจ้งความหรือร้องเรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ - พฤติการณ์ในการกระทำความผิดมีความรุนแรงและเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดอาศัยหรืออ้างอิงพยานหลักฐานเพื่อประโยชน์ในทางคดี 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกรณีที่มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ กำหนดไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดซ้ำในร่างพระราชบัญญัตินี้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

๑๕. ควรกำหนดให้มีการคุ้มครองบุคคลผู้ซึ่งใช้สิทธิโดยสุจริตในการแจ้งความหรือร้องเรียนหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๗)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- เป็นมาตรการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ</p>	<p>- เป็นหลักกฎหมายทั่วไปอยู่แล้วที่การร้องทุกข์หากกระทำโดยสุจริตมิได้กระทำเพื่อกลั่นแกล้งผู้อื่นจะไม่เป็นการละเมิด จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดในร่างพระราชบัญญัติฯ</p>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- การกำหนดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดภายใต้พระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหายอย่างต่อเนื่อง หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อถือว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย โดยให้ใช้บังคับกับการควบคุมตัวที่เกิดก่อนพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับด้วย อาจเป็นการสร้างภาระให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการสอบสวน จึงเสนอแนะให้ตรวจสอบความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าจะขัดข้องหรือไม่กับบทบัญญัติดังกล่าว

๑๖. ควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการบังคับบุคคลให้สูญหายอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อถือว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาชญากรรมและประพตติมิชอบ โดยให้ใช้บังคับแม้การปฏิเสธหรือปกปิดชะตากรรมของผู้ถูกควบคุมตัวได้เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๘)

เห็นด้วย

- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล

- เป็นการกำหนดมาตรการเพียงพอเท่าที่จำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แม้จะกำหนดให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ย้อนหลังก็เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ในเรื่องอายุความการฟ้องคดีนั้น มีหลักเกณฑ์ทั่วไปกำหนดไว้ภายใต้ประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ดังนั้นหากจะมีการกำหนดอายุความไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้ควรกำหนดให้ชัดเจนถึงหลักเกณฑ์ในการนับอายุความว่าเริ่มนับเมื่อไร เช่น เริ่มนับเมื่อการกระทำความผิดได้สิ้นสุดลง หรือเริ่มนับเมื่อผู้ถูกทรมานอยู่ในวิสัยหรือโอกาสที่จะต้องทุกข์ได้ เป็นต้น

- อาจมีข้อจำกัดในด้านบุคลากรและงบประมาณ จึงควรแต่เพียงกำหนดระยะเวลาหนึ่งแต่ก็ไม่ตัดช่องทางที่จะทำการสืบสวนสอบสวน ข้าหลังสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาที่ได้กำหนดแล้ว หากปรากฏภายหลังว่ามีข้อเท็จจริงหรือหลักฐานอันอาจทำให้ทำการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

๑๗. ควรกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มีกำหนดอายุความห้าสิบปี และไม่มีอายุความ หากเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำที่มีลักษณะอย่างกว้างขวางและเป็นระบบหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓๙ และ ๔๐)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- เป็นการลงมือกระทำความผิดที่มีความรุนแรงและแบ่งหน้าที่กันทำเป็นขบวนการซึ่งเป็นภัยร้ายแรง</p> <p>- สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๑ ที่บัญญัติว่า ในอนุมาตรา (๑) (ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ, (ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน และ (จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่...” ซึ่งเข้าเงื่อนไขดังกล่าวอยู่แล้ว ประกอบกับคดีลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ดำเนินการสืบสวนและสอบสวน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ทั่วไป เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทรمانและบังคับให้บุคคลสูญหายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เว้นแต่เป็นการกระทำของเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ ก็ให้เจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ทำการสอบสวนโดยการสอบสวนไม่ว่าจะทำการสอบสวนโดยเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าพนักงานตำรวจต้องมีพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวนด้วย</p>	<p>- มีความไม่ชัดเจนของการกระทำที่มีลักษณะอย่างกว้างขวางและเป็นระบบว่าเป็นอย่างไร</p>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- การให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนนั้น เห็นว่าควรที่จะให้พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวน โดยพนักงานอัยการอาจให้คำแนะนำตรวจสอบพยานหลักฐาน ถามปากคำ หรือสั่งให้ถามปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตั้งแต่เริ่มการทำสำนวนสอบสวนนับแต่โอกาสแรกเท่าที่จะพึงกระทำได้

๑๘. ควรกำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนหรือไม่ (ร่างมาตรา ๔๓)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- พฤติการณ์ในการกระทำความผิดมีความรุนแรง มีการสมคบคิดวางแผนแบ่งหน้าที่กันทำเป็นขบวนการ</p>	<p>- ฐานความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการกระทำความผิดโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ส่งผลให้คดีมีความยุ่งยาก ซับซ้อนในการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน จึงควรกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีโดยใช้ระบบไต่สวนและผู้พิพากษาที่ทำการพิจารณาตัดสินคดีมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ การดำเนินคดีทุจริต และการดำเนินกระบวนการพิจารณาในระบบไต่สวน</p> <p>- มีความไม่ชัดเจนว่าพนักงานอัยการจะเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนอย่างไร การรับผิดชอบสำนวนการสอบสวนมีความหมายว่าอย่างไร เป็นการเข้าควบคุมการสอบสวนหรือไม่ เป็นการใช้ถ้อยคำที่บัญญัติไว้กว้างเกินไป</p> <p>- ในวรรคแรกกำหนดให้เป็นคดีพิเศษซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นพนักงานสอบสวนและวรรคสองกำหนดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหน่วยงานใดตกเป็นผู้ถูกล่ามโซ่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหน่วยงานนั้นเข้าร่วมเป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าหากกรณีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้กระทำความผิดจะเกิดปัญหาว่าผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนความผิดดังกล่าว</p>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

๑๙. ควรกำหนดให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอาญา และนำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้โดยอนุโลมหรือไม่ (ร่างมาตรา ๔๗)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เป็นหลักการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล</p> <p>- พฤติการณ์ในการกระทำความผิดมีความรุนแรง ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล</p>	<p>- การทรมานและบังคับให้สูญหายเป็นคดีที่มีความสำคัญและอาจเกี่ยวข้องกับเพิ่มอิทธิพลในท้องที่ ดังนั้น การให้ศาลอาญามีเขตอำนาจอาจกระทบต่อความเป็นอิสระและความเป็นธรรมในการพิจารณาคดีได้ จึงควรกำหนดให้ "ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ" เป็นศาลที่มีเขตอำนาจเนื่องจากความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการเอาผิด</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	<p>ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ที่กระทำในนามเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเข้ากัับกรณีคดีประพฤติมิชอบได้นอกจากนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตฯ ใช้ระบบไต่สวนทำให้มีกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็ว รอบคอบและเป็นธรรม อีกทั้งยังมีผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์สูงคือ ผู้พิพากษาประจำศาลจะต้องเป็นผู้พิพากษามาแล้ว ๑๐ ปี ซึ่งจะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยพิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม</p> <ul style="list-style-type: none">- บุคคลที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของกระบวนการยุติธรรมทหาร- ผู้ที่ถูกบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำความผิดอันเป็นการประพฤติมิชอบ และมีศาลเฉพาะด้านอยู่แล้ว ควรให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบซึ่งสามารถนำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาใช้ได้โดยตรง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๒๐. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๑. ร่างพระราชบัญญัติฯ จัดทำขึ้นเพื่อรองรับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ดังนั้น อาจพิจารณาเปลี่ยนชื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ให้สอดคล้องกับชื่อทางการของอนุสัญญาฯ โดยใช้คำว่า "การบังคับให้หายสาบสูญ" แทนคำเดิม หรืออาจพิจารณาใช้คำว่า "กระทำให้บุคคลสูญหาย" ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ให้ข้อเสนอแนะในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับกระทรวงยุติธรรม) เนื่องจากเห็นว่าเป็นคำที่สามารถตีความในเชิงกฎหมายได้ชัดเจนมากขึ้น

๒. เนื่องจาก มาตรา ๓ เป็นการบัญญัติถึงหลักการบังคับใช้กฎหมายทั่วไปจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ

๓. คำว่า "เช่น" ในมาตรา ๔ ไม่ใช่ภาษากฎหมายอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็น "เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้"

๔. นิยาม คำว่า "การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" ในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับกระทรวงยุติธรรม) ได้เคยมีการอภิปรายในประเด็นนี้ ซึ่งได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ว่า การกำหนดนิยามของการกระทำดังกล่าวไม่มีความชัดเจนซึ่งตามหลักกฎหมายอาญาที่มีบทลงโทษต่อบุคคลจะต้องกำหนดนิยามและฐานความผิดให้ชัดเจนปราศจากความคลุมเครือ (nullum crimen sine lege certa) เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจหรือการตีความตามอำเภอใจ นอกจากนี้ ในทางระหว่างประเทศยังไม่มีกำหนดนิยามที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระทำนี้ เนื่องจากมีความละเอียดอ่อนและแต่ละประเทศตีความการกระทำดังกล่าวแตกต่างกัน

๕. มาตรา ๑๕ และ ๑๖ เป็นบทบัญญัติที่มีสาระสำคัญอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อยู่แล้ว และเป็นบทบัญญัติที่ไม่มีบทลงโทษ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้

๖. การแจ้งสิทธิบางประเภทตามมาตรา ๒๘ บางประเด็นมีกำหนดอยู่แล้วในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงไม่จำเป็นต้องระบุซ้ำในร่างพระราชบัญญัติฯ

๗. มาตรา ๔๑ วรรคสอง อาจเกิดปัญหาความคลุมเครือในการตีความคำว่า "อย่างกว้างขวางและเป็นระบบ"

๘. มาตรา ๔๒ เจตนากระทำทรมาน และบังคับบุคคลให้สูญหายเป็นคนละเจตนากันอยู่แล้ว หากกระทำในคราวเดียวกันย่อมถือเป็นการกระทำต่างกรรมต่างวาระซึ่งจะต้องลงโทษทุกกรรมตามกฎหมาย ทั้งนี้ การพิจารณาลงโทษอย่างไรนั้นเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลพินิจของศาล

๙. มาตรา ๔๕ และ ๔๖ เป็นเรื่องหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ควรกำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ เพื่อความเป็นเอกภาพ

๑๐. มาตรา ๕๑ เป็นเรื่องเจ้าหน้าที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีตามมาตรา ๑๕๗ ประมวลกฎหมายอาญาได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ นี้

๑๑. การจัดการมรดกหรือจัดการทรัพย์สินของบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหาย ดังนี้ การจัดการมรดกของบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหายที่ถือว่าถึงแก่ความตายนั้นจะทำให้เกิดคดีแพ่งขึ้น ๒ คดี ได้แก่ (๑) คดีหลัก คือ คดีร้องขอจัดการมรดกของบุคคลผู้ถูกบังคับให้ถูกบังคับให้สูญหาย และ (๒) คดีอุปการณาคือ คดีร้องขอให้ศาลสั่งว่าบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหายเป็นคนสาบสูญ และจะต้องดำเนินการให้ได้คำสั่งศาลให้เป็นคนสาบสูญมาก่อนจึงจะร้องขอให้จัดการมรดกได้ ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้ว่าจะมีการดำเนินคดีอาญาต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดฐานบังคับบุคคลให้สูญหายไปควบคู่ไปกับการดำเนินคดีแพ่งข้างต้นทั้ง (๑) และ/หรือ (๒)

มีข้อสังเกตว่าการดำเนินคดีแพ่งในส่วนการร้องขอให้ศาลสั่งว่าบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหายเป็นคนสาบสูญนั้น สามารถแยกดำเนินการไปได้โดยไม่ต้องรอผลของคดีอาญา เพราะเพียงแค่ปรากฏข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๑ วรรคแรก ว่าบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหายได้หายไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ และไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าบุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ตลอดระยะเวลาห้าปี ก็ย่อมเป็นเหตุให้ศาลสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นคนสาบสูญแล้ว

อย่างไรก็ตาม กรณียังมีปัญหาให้ต้องพิเคราะห์ต่อไปว่า การบังคับบุคคลให้สูญหายที่ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. ได้บัญญัติให้เป็นความผิดอาญานั้น จะถือว่าเป็น "เหตุอันตรายแก่ชีวิต..." ตามนัยมาตรา ๖๑ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ หากจะถือว่าการบังคับบุคคลให้สูญหาย (หรือหากยึดตามคำนิยามในร่างพระราชบัญญัติฯ ก็คือการควบคุมตัว หรือการกระทำด้วยประการใดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ...) เป็นเหตุอันตรายแก่ชีวิต ก็จะมีผลเป็นการลดระยะเวลาที่กฎหมายถือว่าบุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหายเป็นคนสาบสูญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จาก ๕ ปี เหลือ ๒ ปี อันจะทำให้สามารถดำเนินการร้องขอจัดการมรดกของผู้ถูกบังคับให้สูญหายได้เร็วขึ้น แต่การตีความในกรณีนี้ต้องใช้ความระมัดระวังและพิจารณาให้รอบคอบถี่ถ้วนก่อนจะดำเนินการ เพราะหากศาลได้มีคำสั่งให้บุคคลผู้ถูกบังคับให้สูญหายเป็นคนสาบสูญแล้ว จะมีผลอย่างมากต่อสถานะและความสัมพันธ์ตามกฎหมายของบุคคลดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะและพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ และเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อสถานะและความสัมพันธ์ตามกฎหมายของผู้ถูกบังคับให้สูญหาย จึงเห็นควรให้มีทางเลือกในการจัดการทรัพย์สินของผู้ถูกบังคับให้สูญหาย (นอกเหนือไปจากการร้องขอจัดการมรดก) ดังนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๘ ถึง ๖๐ ได้มีบทบัญญัติว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินของ "ผู้ไม่อยู่ (Absentee)" ไว้แล้ว โดยมีเงื่อนไขในการร้องขอจัดการทรัพย์สินในมาตรา ๔๘ และเห็นว่าการจัดการทรัพย์สินของผู้ถูกบังคับให้สูญหาย ในฐานะ "ผู้ไม่อยู่" ตามมาตรา ๔๘ มีประโยชน์ในแง่การรักษาสถานะ "บุคคล" ตามกฎหมายของผู้ถูกบังคับให้สูญหายไว้จนกว่าจะพบศพหรือพบหลักฐานอันควรเชื่อว่าผู้ถูกบังคับให้สูญหายถึงแก่ความตาย ทั้งนี้ มาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บัญญัติเหตุแห่งการสิ้นสุดของความเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ไว้ ได้แก่ (๑) เมื่อผู้ไม่อยู่นั้นกลับมา... (๓) เมื่อผู้ไม่อยู่ถึงแก่ความตายหรือศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ จึงสรุปได้ว่าบทบัญญัติในเรื่องการจัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สอดรับกับสถานะของผู้ถูกบังคับให้สูญหาย ตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การจัดการมรดกของผู้ถูกบังคับให้สูญหายได้อย่างครบวงจร (ตามนัยมาตรา ๑๗๑๓ ประกอบ ๑๕๙๙ และ ๑๖๐๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) ทั้งยังสอดคล้องและเหมาะสมแล้ว กับพันธกิจที่ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ มาตรา ๒๔ (๖)

๑๒. ตามร่างมาตรา ๒๘ (๖) ได้กำหนดให้มีนายความเข้าร่วมการสอบปากคำด้วยนั้น ทั้งที่ผู้ที่ถูกเชิญตัวมาอยู่ในฐานะพยาน ทำให้กระบวนการค้นหาความจริงจากพยานอาจได้รับผลกระทบ เนื่องจากพยานจะได้รับการแนะนำตักเตือนจากนายความทำให้พยานไม่พูดความจริง และควรใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะเหมาะสมกว่า และตามร่างมาตรา ๒๘ (๙) มิใช่เป็นเรื่องที่ผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิและได้รับแจ้งสิทธิอย่างไร เป็นคนละเรื่อง จึงไม่ควรนำมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๘

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

โดยที่การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการบังคับบุคคลให้สูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับ คุมขัง หรือถูกกระทำการใดอันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเกินสมควรแก่เหตุผลที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้นการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้นจะกระทำมิได้ ประกอบกับประเทศไทย ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้เสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากล และสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

๒. มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือ ผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างของ องค์การของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

๓. มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือ ร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

๔. มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการ อันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้น จะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้ มีการหลบหนี

๕. มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูล ส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

- ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม หัวข้อที่ ๔.๔.๑ สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยปรับแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัย ลดความขัดแย้งของกฎหมาย และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและสนับสนุนการลดความเหลื่อมล้ำ

- ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ หัวข้อที่ ๖.๖ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรมและสอดคล้อง กับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศในเรื่อง

แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑: มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้ง มีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๖: มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญและจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐: มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๒: การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการกำหนดฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยา ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

สิทธิมนุษยชนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นตัวชี้วัดในการพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารโลก ซึ่งหากประเทศไทยสามารถจัดการปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเพิ่มแรงจูงใจให้นักธุรกิจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเพราะมีความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัย

๕.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน โดยมีหลักประกันการคุ้มครองสิทธิที่มีมาตรฐานตามหลักสากล ลดการละเมิดสิทธิสร้างความเชื่อมั่นด้านกระบวนการยุติธรรม และลดความเหลื่อมล้ำให้กับประชาชนการละเมิดสิทธิลดน้อยลง

๕.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-

๕.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- ด้านการเมืองภายในประเทศ เป็นการยืนยันนโยบายของรัฐบาลว่าไม่สนับสนุนการกระทำทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- ด้านการเมืองระหว่างประเทศ เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทยในสังคมโลก โดยแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีเจตนารมณ์และความตั้งใจจริงที่จะเคารพสิทธิมนุษยชนเทียบเท่ากับระดับสากลอันจะช่วยให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากประชาคมระหว่างประเทศ

- ด้านกระบวนการยุติธรรม เป็นหลักประกันว่าจะไม่มีการงดเว้นการลงโทษแก่บุคคลใด ๆ และส่งเสริมให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการยุติธรรม

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

ร่างพระราชบัญญัติฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามอนุสัญญาฯ ทั้งสองฉบับ โดยกำหนดให้มีมาตรการป้องกัน ปรามปราม และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำทรามและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จึงต้องมีกลไกระดับนโยบาย ทำหน้าที่บูรณาการระหว่างหน่วยงานที่มีอยู่เดิมในการขับเคลื่อนกระบวนการป้องกัน ปรามปราม และเยียวยา ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

๘. บทกำหนดโทษ

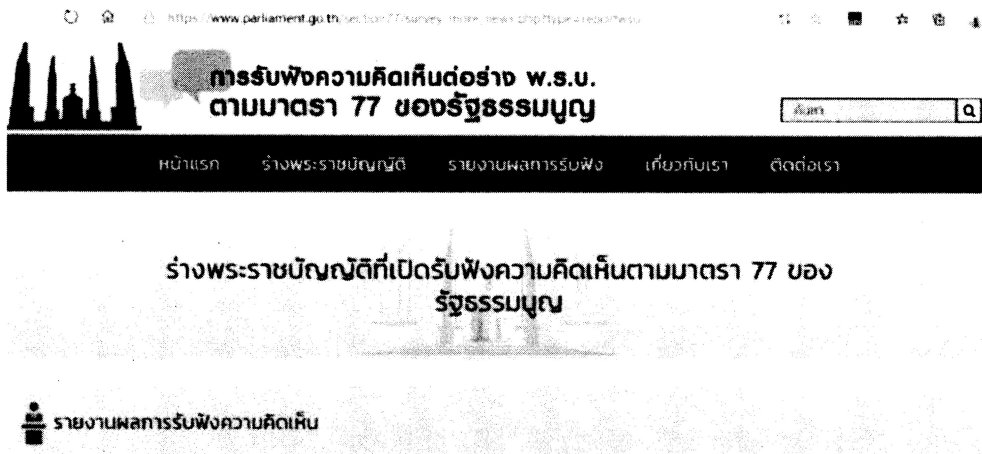
- ไม่มี
- โทษทางอาญา
- โทษทางปกครอง
- โทษปรับเป็นพินัย
- โทษอุกกรรม

เหตุผลและความจำเป็น

การกำหนดโทษทางอาญาเป็นการป้องปรามไม่ให้ผู้กระทำความผิดตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ ยับยั้งและเพื่อบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามที่กฎหมาย กำหนด

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร